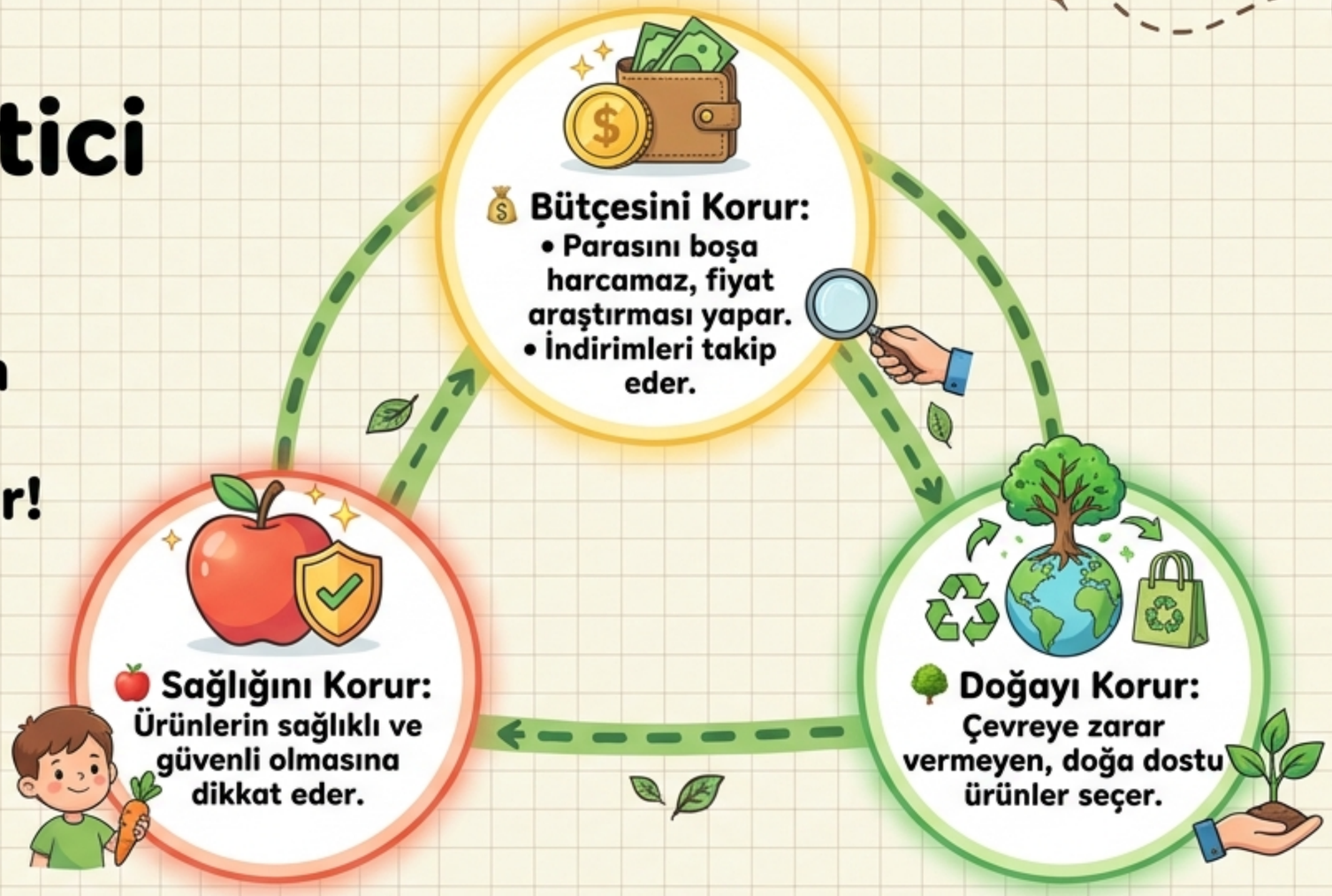
İnsan ve Çevre: Doğa ve Tasarruf Dedektifleri 🔍🌍

Doğayı Korumak İçin Göreve Hazır mısın? (4. Sınıf - 6. Ünite)

Bilinçli Tüketici Kimdir? 🤔

Sadece alışveriş yapan değil, aynı zamanda dünyayı koruyan kişidir!

Bilinçli tüketici, kaynakları sa dece ihtiyacı kadar kullanır!

Dedektifin İlk Sınavı: İhtiyaç mı, İstek mi?

TEMEL İHTİYAÇLARIMIZ

Yaşamak için zorunlu olanlardır.

Beslenme:
Ekmek, su, sebze

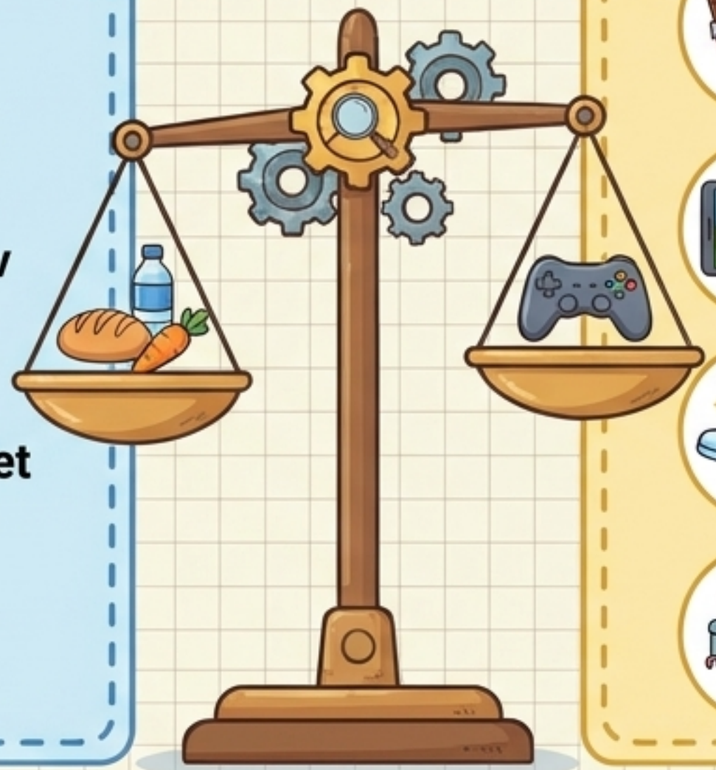
Barınma:
Güvenli ve sıcak bir ev

Giyinme:
Mevsime uygun kıyafet

Sağlık:
İlaçlar, tedavi

İSTEKLERİMİZ

Olmasa da yaşayabileceğimiz şeylerdir.

Atıştırmalık:
Çikolata, cips

Eğlence:
Yeni bir tablet

Moda: Işıklı yeni bir spor ayakkabı

Oyuncak: Evde olanın bir benzeri

Bilinçli Alışverişin 4 Altın Kuralı 🛒✨

1

Liste Yap

📝 Çıkmadan önce evdeki eksikleri belirle. (İsrafı ve gereksiz harcamayı önler!)

2

TETT/STT Kontrol Et

📅 Son Tüketim Tarihi geçmiş, bayat veya bozuk ürünleri asla alma.

3

TSE Damgası Ara

✅ Ürünün Türk Standartları Enstitüsü onaylı, güvenilir ve kaliteli olduğunu gösterir.

4

Fiş / Fatura Al

🧾 Ürün bozuk çıkarsa hakkını aramak (değişim/ iade) için kanıtındır.

Yaşam Kaynaklarımız Neden Sınırlı? ⏳

Nasıl olsa bitmez deme, kaynaklarımız hızla azalıyor!

🌎 Dünyadaki

🌎 Dünyadaki **insan sayısı (nüfus)** sürekli artıyor.

💧 Elektriciğe

💧 Herkesin her gün **suya, elektriğe** ve **besine** ihtiyacı var.

⚠️ Bilinçsiz kullanım

Bilinçsiz kullanım devam ederse, tatlı sular ve verimli topraklar tükenebilir.

Dedektif Notu

Bu kaynakları (elektrik, su, temiz besin) yeniden üretmek çok uzun zaman, emek ve para gerektirir!

Su Tasarrufu: Damlaları Kurtar! 💧

Musluğu Kapat:

Diş fırçalarken ve elleri sabunlarken suyu kapat.

(Dedektif İpucu: Dakikada 6-10 litre su kurtarırsın!)

Tam Doldur:

- Çamaşır ve bulaşık makineleri tamamen dolmadan çalıştırılmamalıdır.

Tamir Ettir:

- Damlayan muslukları hemen büyüklere haber ver.

Suyu Tekrar Kullan:

- Sebze-meyve yıkadığın suyu dökme, bahçedeki çiçekleri sula!

Elektrik Tasarrufu: Enerjini Koru! ⚡

☀️ **Gün Işığını Kullan:**
Gündüzleri lamba yakmak yerine perdeleri aç, güneşten faydalan.

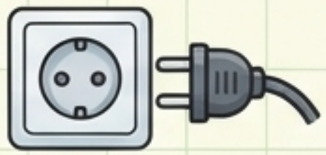

💡 **Gereksizse Kapat:**
Kullanmadığın veya boş olan odaların lambalarını mutlaka söndür.

🔌 **Fişten Çek:**
İzlenmeyen televizyonu veya şarjı biten aletlerin fişini prizde bırakma.

🌟 **Doğru Ampulü Seç:**
Akkor (sarı) ampul yerine doğa dostu floresan veya LED lamba kullan.

Dedektif Notu: Elektrik tasarrufu, doğayı korumanın en aydınlık yoludur! 💡🔍

Besin Tasarrufu: Tabağını Sıfırla! 🍽

Porsiyon Kontrolü: İhtiyacın Kadar

- **Yiyebileceğin Kadar Al:** Yemekleri küçük porsiyonlar halinde servis et. Dünyada en çok israf edilen şeylerden biri yemektir!

Sıfır Atık: Değerlendir

- **Ekmekleri Çöpe Atma:** Artan sebzeleri çorba yaparak, bayatlayan ekmekleri ise köfte harcı veya tost yaparak değerlendir.

İkisi Farklı Şeyler! Hangisi Hangisi? ↩️

🎨 YENİDEN DEĞERLENDİRME (Kullanım)

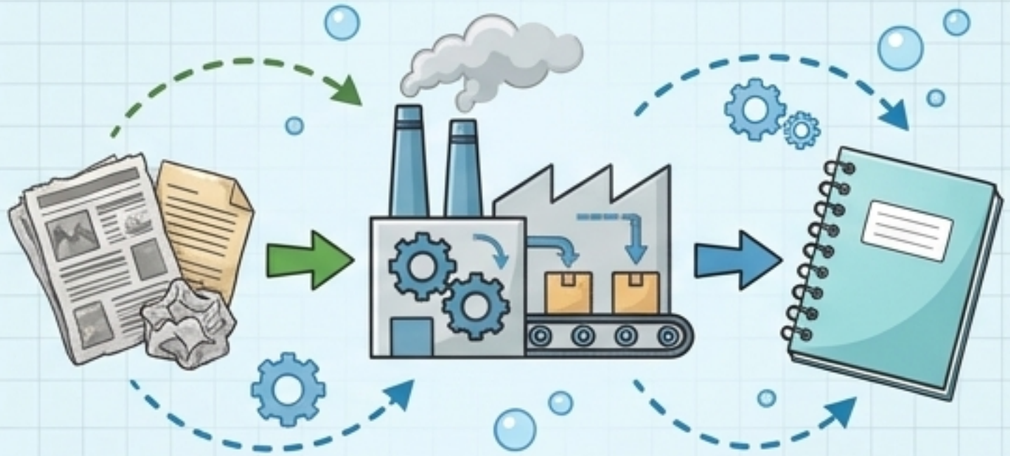
Nedir? Bir eşyayı şeklini bozmadan farklı ve yeni bir amaçla kullanmaktır.

🔍 **Örnek:** Eski araba lastiklerinden saksı veya cam kavanozdan kalemlik yapmak.

🏭 GERİ DÖNÜŞÜM

Nedir? Atıkların fabrikalara gidip işlemden geçerek yepyeni bir malzemeye dönüşmesidir.

🔍 **Örnek:** Eski kağıt ve gazetelerin fabrikada hamur haline getirilip yeni bir okul defterine dönüştürülmesi.

Dedektif Notu: Her ikisi de doğa için önemli, ama aynı şey değil! 🌍🔍

Dedektifin Atık Ayırma İstasyonu ♻

Unutma, atıklar çöp değildir!

Mavi Kutu: Kağıt / Karton
(Defter, gazete, koli)

Sarı Kutu: Plastik
(Su şişesi, temizlik ambalajı)

Yeşil Kutu: Cam
(Kavanoz, cam şişe)

Gri Kutu: Metal
(Konserve kutusu, içecek kutusu)

Kırmızı Kutu: Atık Pil
(Asla çöpe veya toprağa atma, toprağı zehirler!)

Özel Kutu: Bitkisel Atık Yağ
(Lavaboya dökme, içme sularını kirletir!)

Hızlı Görev: Sen Ne Yapardın?

Senaryo 1: Gündüz vakti, güneş parlıyorken arkadaşın sınıfın lambalarını açtı.

Dedektif olarak ona ne söylerdin?

Senaryo 2: Alışveriştesin. Çok güzel bir oyuncak gördün ama evde benzerleri var. Aynı zamanda okul çantan da yırtılmış.

Bütçeni hangisi için kullanmalısın? İstek mi, ihtiyaç mı?

Senaryo 3: Elinde bitmiş bir meyve suyu kartonu (kağıt) var ama okul koridorunda sadece ‘Sarı (Plastik)’ ve ‘Yeşil (Cam)’ kutu var.

Bunu nereye atmalısın?

Tebrikler! Artık Resmi Bir Tasarruf Dedektifisin! 🏅

Aileni de yanına al ve bu hafta şu 3 Dedektif Sözünü uygula:

- ☐ *Evdeki açık unutulan muslukları ve gereksiz yanan lambaları tespit edip kapatacağım.*
- ☐ *Ailemle alışverişe çıkmadan önce "ihtiyaçlar" listesi yapılmasına yardım edeceğim.*
- ☐ *Evde çıkan kağıt, plastik ve pilleri çöpe değil, mutlaka atık kutularına ayıracağım.*

Gelecek nesillere güzel bir dünya bırakmak bizim elimizde! Görev başlasın! 🌎✨